

ת"פ 6959/08 - מ.י. מס הכנסה ירושלים נגד א.כ. הסעות מיוחדות בע"מ, אברהם כהן

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6959-08 מ.י. מס הכנסה ירושלים נ' א.כ.
הסעות מיוחדות בע"מ ואח'

בפני כב' הנשיאה שולמית דותן
בעניין: מ.י. מס הכנסה ירושלים

המאשימה

נגד

1.א.כ. הסעות מיוחדות בע"מ
2.אברהם כהן

הנאשמים

נוכחים:

ב"כ המאשימה: עו"ד חוסיין

הנאשם ובא כוחו עו"ד עודד הכהן

גזר דין

במועדים הרלבנטיים לכתב האישום היתה הנאשמת 1 חברה פעילה רשומה בישראל, שעיסוקה במתן שירותי הסעה, והנאשם 2 (להלן: "הנאשם") שימש בה מנהל פעיל. בכתב האישום הכולל שישה אישומים, הואשמו הנאשמים 1-2 בשלוש עבירות של **אי הגשת דו"חות במועד** לפי סעיף 216(4) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1971 (להלן: "הפקודה") בגין כך שבשנת המס 2004-2006 לא הגישו לפקיד השומה במועד, ללא סיבה מוצדקת, דו"חות על הכנסותיה של החברה. הנאשם הואשם גם בשלוש עבירות של **אחריות מנהלים** לפי סעיף 224א לפקודה ובשלוש עבירות של **אי הגשת דו"ח במועד** לפי סעיף 216 (4) לפקודה ביחס להכנסותיו בשנים 2004-2006.

כתב האישום הוגש ביום 20.5.2008. לא הונח לפני ביה"מ הסבר לעיכוב הגדול בהגשתו, כאשר הוא מתייחס לעבירות מן השנים 2004-2006. אולם הגשתו של האישום הביאה למאמץ של הנאשם לבקש להסירו ולהמירו בקנס מנהלי.

מעל דפי הפרוטוקול נמצאות הבקשות החוזרות והנשנות של הנאשם לדחיית הדיונים כדי להביא לביטול האישום, לאחר שיומר בקנס מנהלי.

מדיניותה של המאשימה היא שכל עוד חב אדם חוב כלשהו, בין שבא בגדרו של כתב האישום ובין שטרם גובש עליו אישום פלילי, אין מבטלים כתב האישום נגדו. כך קורה שחרף העובדה שהעבירות המיוחסות לנאשמים תחומות בשנים 2004-2006, לא ניאותר רשות המס להמיר האישום נגד הנאשמים בשל המחדלים המיוחסים להם לגבי שנות המס 2007-2008.

ודוק: כתב האישום לא תוקן ולא הוספו אישומים נגד הנאשמים לגבי השנים האחרות (2007-2008). אולם ביטולו של כתב האישום הותנה, כאמור, בהסרת כל המחדלים והגשת כל הדוחות שהיה על הנאשמים להגיש.

במשך תקופה ארוכה מאד, נתנו לנאשמים הזדמנויות להסיר המחדלים. מטוטלת טענותיו של ב"כ הנאשמים נעה בין חוסר האפשרות הכלכלית של הנאשמים לשכור שרותיו של רו"ח שיגיש דוחות של הנאשמים לבין חוסר יכולתם של הנאשמים להמציא דוחות שלמים, הכוללים גם ראיות על הוצאותיהם, ומוגשים ללא כל הערה או הסתייגות.

פעמים, וזאת סמוך לתחילת קיומו של כתב האישום, נדחה הדין מעת לעת בהסכמת המאשימה. פעמים נטען ע"י ב"כ הנאשמים שהנאשם אינו זוכה לשיתוף פעולה של הגורמים האחראים ברשות המס ומתקשה לקיים את התחייבותיו כלפי בית המשפט להסרת כל המחדלים המיוחסים לו.

ביום 02/02/10 הצהיר ב"כ הנאשם: **"הוסרו המחדלים. נדרשת הצהרת הון ונוכל לסיים את התיק מחוץ לכותלי בית המשפט"** (ע' 5 ש' 4-5), ואולם חרף הצהרה זו וחרף דחיות רבות נוספות שניתנו לנאשם לבקשת בא כוחו (חלקן בהתנגדותה של המאשימה) - גם ביום 20/01/13 לא הוסרו כל המחדלים ע"י הנאשם.

לבסוף, ביום 01/05/13 ניתנה תשובת הנאשם לכתב האישום. הנאשם הודה **בכל העבירות** המיוחסות לו בכתב האישום, אך ביקש מביהמ"ש שלא להרשיעו בשלב זה בעבירות ולהסתפק בקביעה כי הוא עבר את העבירות, וזאת על מנת לאפשר לו, **פעם נוספת**, להסיר את המחדלים שבכתב האישום ולהגיש בקשה להעברת ההליך הפלילי לפסים מנהליים. בענין זה טען הנאשם, כי נדרשת לו ארכה בת 60 ימים. ואולם, נוכח התמשכותם הקיצונית של ההליכים ונוכח התנגדותה של ב"כ המאשימה לדחיה נוספת - נתנה הכרעת הדין לפיה הורשעו הנאשמים בעבירות המיוחסות להם. כדי לאפשר לצדדים, במיוחד לנאשם, להיערך לטיעונים לעונש נקבע מועד לטיעונים אלה.

דא עקא, שגם במועד אשר נקבע לשמיעת הטיעונים לעונש, חזר ב"כ הנאשם, אשר נראה כי מיאן לסתום הגולל על הבקשה להמרת האישום לקנס מנהלי - וביקש **דחיה נוספת** לשם הגשת בקשה כאמור למס הכנסה, תוך שהוא מגולל בפני ביהמ"ש, באריכות רבה, את התלאות הרבות שעבר כביכול הנאשם בנסיונו להסיר את המחדלים ולהמיר את כתב האישום בקנס מנהלי, וזאת אך ורק כדי להימנע מהרשעה פלילית. בענין זה טען הסניגור, כי הנאשם נאלץ לשחזר את כל המסמכים החשבונאיים של הנאשמת 1 לאחר שמשרדיה הופקעו ע"י העיריה בכח ומסמכיה הושמדו, וכי השחזור ארך זמן רב והקשה על הסרת המחדלים. לדבריו, הנאשם הצליח לשחזר את המסמכים המתעדים את **הכנסותיה** של הנאשמת 1 בלבד (שכן התקשרויותיה היו עם מוסדות ציבוריים) אך לא את המסמכים המתעדים את **הוצאותיה** בשנים הרלבנטיות, ומשכך אין ביכולתו של הנאשם למעשה לקזז מהכנסתו החייבת במס את הוצאותיו בסך של כ-400,000 ₪.

למרות הנזק הכספי העצום שהיה כרוך בהגשת הדוחות, טען ב"כ הנאשם, המשיך האחרון לשקוד בכך, תוך שהוא "הופך את העולם" (ע' 16 ש' 8), הכל כדי להימנע מכתם ההרשעה הפלילית ומהנזק שהיא עלולה להסב לפרנסתו, שכן בעטייה יימנע ממנו לגשת למכרזים ציבוריים. לדברי הסניגור, כל מאמציו של הנאשם להגיש הדוחות לרשות המס נעשו על סמך דבריהם של נציגיה כי הסרת המחדלים שמחוץ לכתב האישום היא תנאי להמרת כתב האישום.

בתגובה טענה ב"כ המאשימה, כי בקשתו של הנאשם להמרת כתב האישום נדחתה מאחר שהוא לא הגיש דו"חות מבוקרים כנדרש. לדבריה, הדוחות לשנים שמחוץ לכתב האישום הוגשו ע"י הנאשם עם הסתייגות של רואה החשבון מטעמו וכל נסיונותיה לקבל ממנו הבהרות בנוגע להסתייגות זו עלו בתוהו.

הרושם שהתקבל אותה עת היה שהפער בין רשות המס לבין הנאשמים נובע, אולי, מגישה טכנית ודווקנית ונכון וצודק יותר לחשוב על מוצא מן המצב, באופן שצד אחד יהנה ומשנהו לא יהיה חסר.

לפיכך בעקבות הצעת ביהמ"ש ניאוה המאשימה לאפשר לנאשם לתקן את הדו"חות ולשקול מחדש המרתו של האישום בקנס מנהלי תוך חיוב הנאשם בסכום כלשהו (שייקבע ע"י ביהמ"ש) וישולם על ידו כתרומה לאק"ם. בהתאם לכך הוסכם, כי ככל שלא תינתן לנאשם האפשרות להמיר האישום בקנס מנהלי - ייקבע מועד לשמיעת הטיעונים לעונש וייגזר עונשו של הנאשם.

ביום 10/11/13 התקיים דיון במעמד ב"כ הצדדים, במסגרתו התחוויר, כי הצדדים לא הצליחו להגיע לעמק השווה בנוגע לדו"חות שהוגשו ע"י הנאשם בגין השנים שמחוץ לכתב האישום (2007-2008), כאשר כל אחד מהצדדים מטיל האשמה לכך על משנהו. לדיון הנ"ל התייצבה גם **הגב' ורד שטיינר אשכנזי**, רואת חשבון ורכזת חולית חברות במס הכנסה, אשר ביקשה להבהיר, כי חרף ההזדמנויות הרבות שניתנו לנאשם מאז הדיון האחרון, לא השכיל האחרון להוכיח, כי התקבולים המופיעים בדו"חות שהגיש לשנים 2007-2008 מהווים פרעון של יתרת החוב בסך של 400,000 ₪ שנתרה במאזן של שנת 2006, ועל כן לא ניתן היה לאשר את הדוחות הנ"ל ולהמיר את האישום בקנס מנהלי.

משלא השכילו הצדדים להגיע להסכמה בדבר המרת האישום בקנס מנהלי, נשמעו ביום 10/11/13 הטיעונים לעונש.

המאשימה, בהסתמכה על פסיקה שהגישה, טענה כי מתחם העונש הראוי בגין העבירות דנן, בהתחשב בחומרת העבירות, בסכום המס הגבוה שנגזל מקופת המדינה, בעובדה כי המחדלים שבכתב האישום הוסרו ע"י הנאשם באיחור ניכר, בעוד המחדלים שמחוץ לכתב האישום לא הוסרו על-ידו כלל, במחזורי הפעילות הניכרים של החברה בשנים הרלבנטיות, ומאידך- בהעדר עבר פלילי לנאשם בעבירות מס, עומד **בגין כל אחת משש העבירות** על 2-8 חודשי מאסר על תנאי, על קנס בסך של בין 8,500 ₪ לבין הרף העליון הקבוע בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין (29,000 ₪) ועל התחייבות כספית להימנע מלעבור עבירות דומות.

בהתאם למתחם זה עתרה המאשימה להשית על הנאשמת 1 קנס בסכום שייקבע ע"י ביהמ"ש, ועל הנאשם - 6 חודשי מאסר על תנאי, קנס ברף העליון של המתחם (29,000 ₪) בגין כל עבירה, והתחייבות שלא לעבור עבירות דומות.

מנגד, עתר ב"כ הנאשם לביטול ההרשעה ולהטלת צו מבחן על הנאשם, ולחלופין להטלת מאסר על תנאי ללא קנס או בצירוף קנס סמלי בלבד. בטיעוניו עמד פעם נוספת, בהרחבה, על המאמצים הניכרים שהשקיע לדבריו הנאשם במטרה לנסות ולהמיר האישום בקנס מנהלי, ועל "נחישותו מעוררת ההתפעלות" (כלשונו) להימנע מכתם ההרשעה הפלילית, על אף המחיר הכלכלי הכבד ששילם על כך. ואמנם, הדו"חות בגין שנות המס הנכללות בכתב האישום - טען הסניגור- הוגשו על ידי הנאשם כבר בשנת 2010, זמן קצר לאחר תחילת המשפט, וכל שנות לו היה להגיש את הדו"חות המתייחסים לשנים שמחוץ לכתב האישום, בהן כלל לא היתה פעילות לחברה, ואולם המאשימה ערמה בפני הנאשם הררים של קשיים וסירבה לקבל הדו"חות שהוגשו על ידו (בתחילה בעצמו ולאחר מכן, בהתאם לדרישתה, באמצעות רו"ח מטעמו).

עוד פירט הסניגור בטיעוניו את הנסיבות שהובילו את הנאשם לביצוע העבירות דנן. בענין זה טען, כי הנאשם הינו אדם נורמטיבי אשר מאז הקים את הנאשמת בשנת 1988 הקפיד לשלם מסים כדין "תוך שהוא מהווה דוגמא ומופת להתנהלות עסקית מסודרת" (ע' 24 ש'12), אך בשנת 2000 הפקיעה העיריה מבנה שנרכש על ידי החברה בירושלים, תוך שהיא מפצה אותו בסכום זעום המהווה שמינית בלבד מערכו של המבנה. כתוצאה מכך נקלעה הנאשמת לקשיים כלכליים, הנאשם הוכרז כפושט רגל, ביתו נמכר ותמורתו הועברה לכיסוי החובות, וכיום הוא מתגורר בדירה שכורה ומפרנס שלושה ילדים, בהם בן חייל. מצבו הכלכלי בכי רע, ואין באפשרותו לשלם קנסות בסכומים להם עתרה המאשימה.

הנאשם עצמו לא הרחיב בדברים והסתפק בבקשה, כי דברי בא כוחו "יפלו על אוזניים קשובות" (ע' 25 ש'29).

לא בכדי הארכתי בתיאור השתלשלות העניינים בהליך דנן והמגעים הרבים שהתנהלו בין הצדדים בקשר להמרת האישום בקנס מנהלי, שכן אלו עומדים בלב טיעוני הסניגור בדבר ביטול ההרשעה והטלת ענישה מקלה על הנאשם.

אין לחדד, כי ההליך דנן התארך יתר על המידה והתמשך על פני למעלה מחמש שנים, שלא לצורך. אמנם, למן תחילת ההליך הביע הנאשם נכונות להסיר המחדלים, ואולם נראה כי את הסרת המחדלים ביקש לבצע בדרכו שלו. ביהמ"ש הלך לקראת הנאשם, כברת דרך ארוכה מאד כדי לאפשר לו להגיע להסדר עם המאשימה. ואולם, הנאשם לא רק שלא ניצל הארכות הרבות מספור שניתנו לו, לפני משורת הדין, לשם כך, אלא שהתברר שטענותיו כנגד התנהלותה של המאשימה, אשר ערמה בפניו כביכול קשיים לגבי אופן הגשת הדוחות ונהגה כלפיו בקשיות עורף, היו, במידה רבה, בלתי מותאמות למציאות.

מכל מקום, בפועל, רק בחלוף כשנתיים מיום הגשת כתב האישום, הסיר הנאשם את המחדלים המנויים בכתב האישום. ויש לזכור שכתב האישום מוגבל לעבירות המנויות בו. גזר-דין זה לא יכלול ענישת הנאשם על מה שלמד ביה"מ על התנהלותם של הנאשמים לגבי תקופות שלא נכללו בכתב האישום הרלבנטיות של השנים המאוחרות יותר מצומצמת, איפוא, לעובדה שבשל אי סרת המחדלים בהן לא הומר האישום בקנס מנהלי והן כנסיבה מחמירה, בשל המשך ביצוע עבירות מס חרף כתב האישום זאת כי המחדלים הנוגעים לשנים המאוחרות יותר, שלא נכללו בכתב האישום, לא הסירו הנאשמים עד ליום זה. ודוק: בכל הנוגע לדוחות שהגישו הנאשמים למס הכנסה בגין השנים 2007-2008 שהוגשו עם הסתייגות נקבע בפסיקה כי הגשת דוחות משוערים, בלתי מבוקרים או חסרים אינה מהווה הגשת דוחות כדין כאמור

בסעיף 131(ג) לפקודה לצורך הסרת המחדל (ראה רע"פ 6095/06 **צדוק חיים לוי נ' מדינת ישראל**, פס' 5,9, לפסה"ד מיום 05/11/06, פורסם בנבו).

חומרתן של העבירות הנדונות בכתב האישום נעוצה בהכבדה הגדולה על יכולתה של רשות המס לבחון את מצבה של הנאשמת 1 בחינת אמת, והקושי של המאשימה בענייננו לאשר הדוחות שהגיש הנאשם ביחס לשנים 2007-2008 עקב אי הצלחתו להתחקות אחר

מקור הכספים שנכנסו לחשבון החברה בשנים הללו - מדבר בענין זה בעד עצמו. גם בפסיקה נקבע, כי **"השלב לפעול להסרת מחדלים הנו לפני הגשת כתב-אישום ולכל המאוחר בעת הדיון בערכאה הראשונה"** (ר' למשל: ע"פ 70165/99 קשקש נ' מדינת ישראל; רע"פ 11640/05 סופר סטאר מרקט - רשת מזון בע"מ נ' מדינת ישראל; ע"פ 1546/05 שמחוני נ' מ"י, תק-על 2005 (1) 3556).

לאור זאת, מקובלת עלי עמדתה של המאשימה, כי שיהיו כה ממושך לצורך הסרת המחדלים, שבכתב האישום, נסיבה מחמירה ואין להתרשם במיוחד מהעבודה שהאישום לא הומר בקנס מנהלי, כאשר האחריות לכך רובצת לפתחם של הנאשמים.

העבירות המיוחסות לנאשם אינן עבירות טכניות, פעוטות וקלות ערך. המדובר בעבירות היורדות לשורש מהותה ותכליתה של מערכת מס תקינה, המאפשרת תכנון יעיל ונכון של הקופה הציבורית, ובנוגע אליהן נקבע בפסיקה ענפה, כי הן מחייבות ענישה מחמירה בדמות עונשי מאסר בפועל, הגוברת אף על נסיבות כלכליות או אישיות של העבריין:

"עבירות המס הכלכליות, הפכו בשנים האחרונות להיות רעה חולה ומכאן יש מקום ליתן לכך משקל בענישה על הפן ההרתעתי. כך שבבוא בית המשפט לגזור את דינו של אדם אשר הורשע בעבירות מסוג זה לא ייתן משקל לנסיבות אישיות ולמצוקה כלכלית" (כב' השופט ס' ג'ובראן ע"פ 6474/03 יוסף מלכה ואח' נ' מדינת ישראל, עמ' 7 לפסה"ד מיום 19/02/04, פורסם בנבו).

"בהטלת עונשי מאסר אלה מביעה החברה המאורגנת את סלידתה מהתנהגותם העבריינית של מעלימי המס, ומטביעה עליהם אות של קלון. ידעו נא עברייני הצווארון הלבן, כי "צווארוננו של עושה העבירה הזו אינו "לבן", והריהו כצווארוננו של כל פורץ ושודד, שהאחד שודד את קופתה של המדינה, והאחד שודד את קופתו של הפרט" ... ידעו נא אנשי המסחר, המלאכה והתעשייה, אנשי מקצועות חופשיים וכיוצא בהם, כי אנו מתייחסים בחומרה יתרה למעלימי המס, ועם כל הצורך להתחשב בנסיבות אישיות, מי שעובר עבירות מס בנסיבות כה חמורות צפוי לא רק לעונשי קנס אלא אף לעונשי מאסר, שאינם קלים כלל ועיקר" (כב' הנשיא א' ברק ע"פ 624/80 חברת וייס נ' ארנסט בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד לה (3) 211, 217-218 (1981)).

למקרה דנן מתווספת חומרה הנובעת מריבוי העבירות ומהתקופה הארוכה על פניה השתרעו (שלוש שנים), המעידה כי

אין מדובר במעידה רגעית של הנאשם אלא בהתנהלות מודעת ושיטתית מצדו.

גם סכום המס הגבוה שנגרע בעטיין של העבירות מקופת המדינה, מהווה שקול לחומרה בענין העונש, בייחוד על רקע מחזורי העסקאות הגבוהים שהיו לנאשמת 1 בשנים הרלבנטיות (בשנת 2004- מחזור של כ-1,354,975 ₪; בשנת 2005 מחזור של כ-1,240,000 ₪, ובשנת 2006- של כ-849,723 ₪) .

בהינתן שעיקר הכנסותיהם של הנאשמים באו ממוסדות ציבור אי הגשת הדוחות במועד נראית גם כזלזול בוטה בחוק וגם כהשהיה מכוונת שכן אין להניח שהנאשמים סברו שיוכלו להמנע לעד מהגשת הדוחות ומתשלום המס המגיע להם. חומרת העבירות אינה מתישבת עם תוצאה זו, מה גם שלא הונחה כל תשתית לביסוס הטענה על פגיעה שתיגרם לנאשם מעצם הרשעתו.

בנסיבות אלו, ברי כי לא ניתן להורות על ביטול הרשעתו של הנאשם בדין.

עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שהמחדלים, אלו שנכללו בכתב האישום, הוסרו בסופו של דבר ע"י הנאשם, וסכום המס בגינם שולם ע"י הנאשם במלואו. על אף שאין בכך כדי להביא לביטול ההרשעה - יש בכך כדי להוות נסיבה לקולא לענין העונש (ע"פ 40038/07 **יובל מרדכי ואח' נ' מדינת ישראל**, פס' 8 לפסה"ד מיום 25/10/07, פורסם בנבו) ואף לשמש נימוק בעל משקל בקביעת שעורו של הקנס.

בענין אחרון זה אציין, כי ערה אני גם למצבו הכלכלי העגום של הנאשם ולהעדר יכולתו לשאת בקנסות בסכומים להם עותרת המאשימה (29,000 ₪ בגין כל אחת מהעבירות נשוא כתב האישום).

בהתחשב בכך ולאור העובדה כי הנאשם הסיר את המחדלים שבכתב האישום (גם אם באיחור ניכר), ונוכח העדרו של עבר פלילי לנאשם בתחום עבירות המס (באמתחתו הרשעה פלילית אחת בגין עבירה של החזקת סכין) אני דנה את הנאשמים לאלה:

הנאשמת 1- קנס בסך של 500 ₪.

על הנאשם 2-

א. 8 חודשי מאסר אותו לא ירצה הנאשם, אלא אם כן, יעבור תוך 3 שנים מהיום עבירה לפי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1961 .

ב. קנס בסך של 36,000 ₪ (שלושים וששה אלף ₪) או 360 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.3.14. לא ישולם אחד התשלומים במועדו תעמוד כל יתרת

הקנס לפרעון מיידי.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות על סך 15,000 ₪ להימנע במשך 3 שנים מהיום מביצוע עבירות לפי פקודת מס הכנסה. לא תיחתם התחייבות כאמור- ייאסר הנאשם למשך 10 ימים.

זכות ערעור לפני בית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ' שבט תשע"ד, 21 ינואר 2014, במעמד הצדדים.